

Organ Spółki Wydawniczej KURYTYBA, DNIA 25 KWIETNIA 1924. Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK V. / Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Piasecki / Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Beben / Nr. 33.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Table with subscription rates for 'LUDU' in various currencies and regions like Brazil, Argentina, and Europe.

ODEZWA

POLSKO-BRAZYLJSKIEJ IZBY HANDLOWEJ W WARSZAWIE DO IZBY W KURYTYBIE I OGOŁU KUPIEC-TWA POLSKIEGO NA WYCHODZTWIE W BRAZYLJI.

Dzięki kilkuletniemu doświadczeniu, po opanowaniu trudności technicznych i finansowych, udało się Izbie, w pewnej mierze, oprzeć działalność jej na instytucjach, które są bezpośrednio zainteresowane w dostawie artykułów brazylijskich jak kawa, kakao, masło kokosowe, wanilia, smalec.

Wskutek zespolenia 3 zabiorów i ześrodkowania w tych instytucjach około 2500 firm, Polska stanowi zupełnie nowy, rynek spożywczy. Jednej z firm polskich w Brazylii, która zgłosiła się do Izby, instytucja ta zaproponowała konkretną transakcję.

Po zorganizowaniu wyżej wymienionych artykułów, Izba zajmie się sprawą przywozu bawełny (Polska jest trzecim z rzędu państwem pod względem spożycia), kauczuku, carnauby etc., jak również możliwości utworzenia syndykatu eksportu polskich.

Sanacja skarbu i stabilizacja waluty, bezpośrednia komunika-

oja między Polską a Brazylią, której istnienie zawdzięczamy flocie handlowej skandynewskiej, pobyt statku 'Lwowa' w Brazylii a również wizyty tamtejszych kupców polskich w kraju, wszystko to sprzyja nawiązaniu stosunków handlowych między obu krajami.

W myśl powyższego Zarząd Izby Polsko-Brazylijskiej prosi o wysyłanie pod jej adresem (Warszawa, Wiejska 15/19) próbek towarów, cenników (w dolarach), zwięzłych notatek o stanie rynku brazylijskiego etc., z drugiej strony informowanie go, jakie z towarów polskich obudzili by zainteresowanie na tamtejszym rynku.

Uprasza się wszystkie redakcje pism polskich w Brazylii o powtórzenie niniejszej odezwy.

Członkowie Zarządu: W. Koszarowski, Z. Kieszkowski

Wice-Konsul Stanów Zjedn. Brazylii. Za Dyrektora — Wice-Prezes: Dr. Ignacy Popiel-Szmidt był sekretarz Pcselstwa Rzeczypospolitej Polskiej w Brazylii.

W marcu 1924 roku. (Z tygodnika warszawskiego 'Wychodec' N. 12, z 23-go marca 1924).

PRZYP. RED. Niniejszym prosimy gorąco naszych Kupców i Przemysłowców polskich w Brazylii, by pod wyżej pojanym adresem Polsko-Brazylijskiej Izby Handlowej W Warszawie, zechcieli przesłać swoje uwagi i sprostowania, w jaki sposób możnaby zapoczątkować handel

Brazylii z Polską. Rozchodzi się o to, by sprawę dobrze i gruntownie zbadać i raz już zacząć, a to jest niemożliwe bez gruntownej i rzeczowej korespondencji. Czas już skończyć z utyskiwaniami i narzekaniami, a zabrać się do czynu. Za dwa lata będzie już Gdynia obok Gdańska, drugim wykończonym i rozbudowanym portem polskim. Budowa tego portu nader kosztowna, jest już postanowiona i potwierdzona ja spółce francuskiej; wszystko to świadczy, że Polska postanowiła uniezależnić swój handel morski od przeważnie niemieckiej i wziąć go bezpośrednio w swoje ręce. Każdy handel idzie szlakiem emigracyjnym, taksamo i handel polski. Pierwsi w radach i w czynie, będą mieli pierwszeństwo w handlu i w zyskach. Kupcy polscy w Brazylii do czynu zatem wedle odezwy z za Oceanu!

Pan świata czyli bogactwo Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki.

Najnowszy spis czyli statystyka bogactw Stanów Zjednoczonych wykazuje nam dobitnie ogromną przewagę, do jakiej doszła Ameryka północna po wojnie. Koszta wojenne Stanów Zjednoczonych wyniosły 22 miljardy dolarów. Obecnie cały majątek Stanów Zjednoczonych oszacowano na 350 miliardów dolarów, a więc tyle, co majątek 5 najbogatszych narodów świata razem wzięty. Rożny dochód Stanów Zjednoczonych wynosi 60 miliardów dolarów, a więc jest 4 razy wyższym od dochodu Niemiec przed wojną, a większym obecnie od dochodów 5 państw najbogatszych na świecie. Ameryka produkuje czyli wyduje 20 procent złota całego świata, 25 procent wszystkiej

pszenu, 45 procent wszechświatowej produkcji stali i żelaza, 50 procent węgla, 60 procent miedzi, 60 procent bawełny i 66 procent ropy całego świata.

Abymy pojąć postępowanie Ameryki względem Europy, to sobie trzeba uprzytomnić ogromnych bogactw. Ameryka mogłaby gospodarczo, a może nawet i wojskowo zgnieść Europę, a jednak wobec dłużników swych Anglii i Francji wykazała dotychczas daleko idącą dobroć i miłość.

Stany Zjednoczone nie zrzęknęły się dotychczas swych pożyczek jakie u nich w czasie wojny zaciągnęły Francja i Anglia przedewszystkiem, choć to uprosiłoby znacznie sprawę odszkodowań wojennych w Europie. Obecnie uważa Ameryka Europę za kraj, gdzie na znakomity procent może lokować swoje kapitały i z tego powodu nawet Niemcom chce udzielić obecnie pożyczki. Wogóle Ameryka wnet zawładnie Europą pod względem gospodarczym.

Wiadomości z polski.

MŁOZENSTWO KOŚCIOŁA POLSKIEGO NA LITWIE.

K o w n o. — W tutejszych kościołach stosują Litwini w ostatnich dniach wobec Polaków terror jeszcze okrutniejszy niż dotychczas. W dniu 8 marca b. r. do kościoła pokarmielickiego wtargnęła banda Litwinów przerywając nabożeństwo, i napadła na księdza Maciejowskiego, obrzucając go wyzwiskami i groząc mu wywiezieniem z kościoła na taczakach. Proboszcz kościoła z trudem zdołał wyrwać ks. Maciejowskiego z rąk bandytów litewskich. Dnia 9 marca w kościele św. Trójcy tłum litew-

wedle odezwy Pani Prezydentowej Wojciechowskiej.

Na cel ten złożyli: Wojciech Jękot 10\$, Jan Jękot 5\$ z Marceliny, Z Kandydy: Anna Górska 5\$, Helena Nadolna 10\$, Józefa Skrzyżowska 10\$. Z Abranchee: Jan Siedź 10\$, Tomasz Szlichta 5\$.

Dotychczasowe składki na list 1. Konsulatu Polskiego w kwocie 115\$000, oddano do Konsulatu dnia 24-go kwietnia celem przesłania ich do Polski.

ski obsypał księdza wygłaszającego z ambony kazanie, najgorszymi wyzwiskami, a następnie rzucił się na zebranych Polaków i wywłókł ich z kościoła, przyzem wielu dotkliwie pobito. Władze litewskie w żadnym wypadku nie interweniowały. Wybrki antypolskie w kościołach kowieńskich przybierają coraz ostrzejszą formę.

WARJACKIE WYSTĘPY WY-ZWOLENCÓW.

Paryż, 15-go marca. — Kilka tygodni temu przybył tu senator Woźnicki i poseł Rudziński. Zorganizowali w Paryżu wiec, na którym ukonstytuowała się paryska grupa 'Wyzwolenia'. Pos. Rudziński odmalował w kolorach należyście czarnych położenie w Polsce; wykazywał, że rządy prawicowe zaprzędzają kraj kapitałowi zagranicznemu; i wołał — w Paryżu! — że 'Polska nie będzie kolonią francuską; mówiąc zaś o wychodźstwie, oświadczył mimochodem, że przed wojną Polska dostarczała rąk roboczych swym wrogom Niemcom, a dziś ich dostarcza

Hrabia Damian PCWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU

Przebieg — mówili — nie zawsze ciarł tobie dupisuje. — A radość w całym obozie, że takiego pojmano brana. Wyprawiono go zaraz do Lwowa, związali mu nogi i ręce, i posadzili na wozie między dwoma kapralami, jakich znaleźli najdoświadczeńszych, a pięćdziesiąt koni otaczało wóz, żeby go nikt widzieć nie mógł, i by go po drodze nie odbito, choć między Lwowem a Przeworskami szedł z naszymi nie było, ale strach na wielkie oczy. Ksiądz Marek nie był rad rozmawiać ze swymi asystentami; ale oni ciągle gadali mu, że była gadka między nami, iż jak się zamysli, z czartem rozmawia i w płazka umie się przetrząść; więc ile razy się zamyslił, szamotali go kaprale, aby im nie uciekał, i ciągle go ścisłali rączyskami, że aż słońce podostawał. Jada tedy do Lwowa, jadą, at ledwo słońca wybiła, i komenda i woźnicy zjadają, gdzie? może do Lwowa?.. wcale nie, ale prosto do naszego obozu gdzieś dnia tego straż trzymali ludzie pana Franciszka Dzierżanowskiego. Kaprale dopiero się opamiętali, kiedy pułkownik przybliżył się pawiać księdza, i krzyknął głosem piorunującym, pokazując na nich: — Sejgnąć mi natychmiast tych łobuzów z wozu! A rajary co na koniu siedzieli, nazad w nogi. Pułkownik, co nigdy ze swoim ratuncem się nie rozstawiał, dał ognia, ale spudłował; kazał za nimi w pojeź, ale nim się nasi zebrałi, rajary z

przed oczu zniknęli, wicher chyba by ich dognął; a kapralów kazał odprowadzić do pana Puławskiego, który sam przybył na hałas strzału, by się do wiedzieć co to jest, i my za nim. Tam dowiedzieliśmy się o wszystkim, i o baczylimy kapralów powiązanych a pomięszanych, i w lewo i w prawo obłąkanych wzrokiem obracających. Każdż Marek do pana Puławskiego.

— Proszę pana starosty kazał rozwiązać moich przewodników i swobodnie ich odpuścić; oni na moją wdzięczność zadowolili, wszakże oni mnie tu przywieźli.

A że nikt u nas księdzu Markowi się nie opierał, pan starosta kazał ich puścić z wielkim złem pułkownika Dzierżanowskiego, co koniecznie przekadał, że to byli bracia jego ludzi, zatem że do niego należą. Ale z panem Kezimierzem Puławskim krótka sprawa; puśczone ich na wolność wedle woli księdza Marka, a oni wszystkim do nog, a najwięcej jemu przepraszając go, iż ważyli się porwać na cudotwórcę; a potem ze łzami pośleli go błagać, aby im swoją czapkę podarował, że oni i aniędzy siebie podzielił, a tem się zeszłoni od kary, która na nich czeka w ich obozie, za to, że rozkazu nie dopełnili. Nie mogli się oprzeć księdzu Marku, i oddał im co żądali; ale jak tylko odszedł, by się do mezy gotować, pan Franciszek Dzierżanowski czapczkę kazał im odebrać.

— A co to? — mówili — my na siebie mamy broń oddawać tym hulakom?

Odebrał także raport przy nich będący, się ich samych puścił, jako na to miał rozkaz. Jakśmy się później dowiedzieli, kapralów i ich komendę bar-

dzo źle traktowano w obozie, i na tem się skończyło.

Hrabia słuchał tego wszystkiego z coraz większym zajęciem i przyjmował się do głębi temi opowiadaniem. Opowiadała go myśli, że walka z Moskalami stała się dla niego zadaniem życia.

Janik natomiast zastanawiał się lepiej nad sprawą konfederacji. Dłuziej przestawał z konfederatami, był świadkiem ich narad, słyszał więcej o sposobach obrony i walki, a ponieważ wzrósł w zupełnie innych stosunkach i napatrzał się na wojsko cesarskie i króla pruskiego oraz na sztukę wojenną tychże wojsk, przeto nie dowierzał, ażeby konfederacja zwycięstwo w walce odnieść mogła.

Jakież to bowiem było wojsko? Salachta się zebrała gromadnie, starzy i młodzi, z szablami i rusznicami i była pełna ochoty wojennej, lecz nie pojnowała z góla, co to jest rzeczywicie służba wojskowa. Ci wojownicy rzucali się na ogień, dokazywali cudów waleczności, życie narażali z ochotą, lecz to wszystko nie wiele znaczyło wobec armji moskiewskiej, złożonej z karnych i wywiezionych żołnierzy, uzbrojonych w doskonałe strzelby, strzelających celnie i struchających komendy.

W wojsku konfederackim znajdowały się także oddziały kozaków i strzelców i te jedynie mogły się mierzyć z regularnym wojskiem, ponieważ same stanowią prawdziwe wojsko.

Salachta, łącząca się z konfederatami, wojowała jeszcze po staremu; bila się bardzo walecznie, jak jej przodkowie, lecz wobec starych armji z tą sztuką wojenną ostać się nie mogła.

Główny przywódca, pan Józef Puławski, miał wielkiej szlachetności, przeznaczonego charakteru, gotącego serca, nie

był z zawodu wojskowym, lecz prawnikiem, adwokatem. Dla tego jego sposób prowadzenia wojny nie był taki, jakim powinien był być ze względu na przeciwnika.

Janik widział to wszystko i kiedy raz do jednego sam na sam z ks. Hilariem pozostał, zwrócił mu na te niedostatki uwagi i wyraził wątpliwość, czy taka wojna zwycięsko skończyć się może.

— Przyjmuję, — odrzekł ksiądz, — że obecnie wojsko konfederackie nie jest armją, jak moskiewskie lub pruskie. Lecz proszę pamiętać, że to początek. Jeno patrzeć, jak wojska królewskie do konfederacji przystąpią; hetman polny, Ogiński przechyla się ku konfederacji, lecz co najważniejsza, sultan turecki gotuje się do wojny z Moskalami, a na dworze cesarskim w Wiedniu pracuje ks. biskup Krasinski nad tem, ażeby cesarzową do poparcia konfederacji skłonić.

Gdy te dwa państwa przysłały swoje wojska na pomoc, stanie przeciwko Moskalom wielka siła regularnego żołnierza.

— Kiedyż przybędą z pomocą? — Lada dzień się spodziewają wypowiedzenia wojny Rosji ze strony Turcji.

Prawda, że pan Puławski nie jest żołnierzem z zawodu, lecz ma wielką powagę w narodzie, ma drążyjadzenia, majątek, który ojezyźnie poświęcić jest gotów.

A jego trzej synowie, Kazimierz, Franciszek i Antoni, to prawdziwi żołnierze, Ojciec kazał, ich kształcić w sztuce wojennej przez pewnego pułkownika francuskiego. Cnociaz wszyscy trzej młodzi, wszelako już sława ich wielką między awymi i wrogami.

Janika nie przekonaly te słowa księdza, lecz zamilkł i czekał co się stanie...

Tymczasem styczeń mijał Hrabia przychodził widocznie do zdrowia i coraz częściej wspominał, że czas ruszyć do obozu. Lekarz żył jednak nie pozwalał jeszcze na wyjazd, radząc czekać aż się zdrowie ustali.

Ale w tym czasie smutne wieści doszły o konfederacji do Baru. Nacisnani zewsząd konfederaci rozchodzili się częścią do domów, częścią na wołoskiej ziemi, U-czynili to tem śmiejąc, ponieważ Turcja ziemią tą wladajaca, oblecyla im od dawna pomoc zbroją.

Lecz pokazało się, że basza turecki, władzą w tych stronach sprawujący, był przekupiony przez Moskali. Nie tylko tedy nie dał konfederatom pomocy, lecz nawet nastawał na ich bezpieczeństwo. Oddziały musiały się przeto posunąć w sztyku wojennym.

Pan Potocki, podczasy litewski, połączony z konfederacją i wszedłszy z rozbitkami na ziemię wołoską, użył wszelakim w ten sposób, że udał się do baszy choćmiskiego, śmiało mu zdradę jego wyrzucił, powtórzył, że czeka rozkazów z Konstantynopola i tak baszę przeląkł i ułagodził.

W istocie też wysłano postów do sultana tureckiego ze skargą na postępowanie baszy i prośbą o pomoc.

Cląg dalszy nastąpi

Dr. Allegretti Filho

LECZENIE OGÓLNE.

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce. Przyjmuje od 10 tej do 12-tej i od 4 tej do 5 tej.

Konsultorium i rezydencja: ulica Comendador Araújo N 50.—Telefon N 650

«przyjaciołom, ale może jutro wrogom Francuzom!»..

NASZA MARYNARKA PAN-DŁOWA liczy za papierze 28 jednostek. Faktycznie na wodach europejskich kursuje tylko 8 statków.

ROZBIÓRKA SOBORU W LUBLINIE.

W Lublinie odbyło się uroczyste przekazanie soboru rosyjskiego na Placu Litewskim wladzom wojskowym do rozbiórki.

DOSTOJNI GOŚCIE W POLSCE.

Poznański chrześcijański-demokratyczny «Postęp» donosi, że Ks. Kard. Prymas zaprosił na uroczystość Bożego Ciała Ks. Kard. Arcybiskupa z Paryża, Dubois i jego biskupów pomocniczych.

Kard. Dubois jest jednym z najwybitniejszych członków Episkopatu francuskiego.

W Warszawie. — Wpłaty na podatki majątkowe wykazały, że najlepiej przedstawiają się wpłaty od włościan, którzy w wielu wypadkach wpłacili już pierwszą i drugą ratę drugiej zaliczki.

WIEŚ PŁACI.

W Warszawie. — Przemysłowcy polscy rozpoczęli ofensywę zmierzającą do unicestwienia, dzieła naprawy skarbu.

PRZEMYSŁOWCY NIE CHCA PŁACIĆ PODATKÓW.

Warszawa. — Przemysłowcy polscy rozpoczęli ofensywę zmierzającą do unicestwienia, dzieła naprawy skarbu.

POLSKA PRZYGOTOWUJE MONOPOL WÓDCZANY.

Warszawa. — Rząd polski przygotowuje się do wpro-

wadzenia w roku przyszłym monopolu wódczanego, przez jaki spodziewa się podnieść dochody państwowe do dwustu milionów złotych.

GDYNIA PORTEM MACIERZYSTYM.

Gdynia. — Jak wiadomo każdy okręt ma swój port macierzysty, to też i młody port gdyniński zdobywa coraz to nowe okręty.

PRZYMIERZE Z RUMUNJĄ MOŻE ZMUSIĆ POLSKĘ DO WOJNY.

Berlin. — M. Krestinskij, rosyjski ambasador w Niemczech, bawi obecnie w Moskwie, gdzie otrzymuje instrukcje w sprawie konferencji pomiędzy Rosją i Rumunją.

Santa Catharina

WŚCIEKLIZNE RUSKĄ zastrzyknięto na Iracemie Piotrowi Komuszynie z Itayopolis. Był to sobie i jest człowiek dobry, rzetelny majster szewski.

Ze swiata. Anglja.

ANGLICZY WYSYLAJA SWE FAMILJE Z INDIJ. Rzym. — Prywatne doniesienia nadeszły z Indji opiewają, że angielscy kolonialni oficerowie i urzędnicy wysyłają swe żony i dzieci do Anglii.

Grecja.

W Grecji przy głosowaniu ludowym padło 75 procent głosów za republiką. Rząd ogłosił stan obłężenia w całej Grecji.

Japonja.

W Japonji odbudowa okrę-tów, portów i doków morskich, zniszczonych przez trzęsienia ziemi r. 1923, będzie kosztowało 829 milionów jenów.

Turcja.

WIERNI NIE MOGA UDAWAĆ SIĘ DO MEKI I MEDYNY NA MODŁY. Londyn. — Jak to widać z oficjalnych depech, które tu nadeszły, rząd turecki zabronił w tym roku pielgrzymek «wiernych» do Meki i Medyny.

St. Zjednoczone.

NOWY JORK POSIADA «POD PALACZY SPECJALISTÓW». Wiadomo było, że w Nowym Jorku istnieją zawodowi zbrodniarze gotowi dopuścić się wszelkiej zbrodni za odpowiednią opłatą.

Rozmaitosci.

Jak sobie Józef Nowak z Szopinaka do cesarzy pisywał? Wielką w stosunku do jednostki była siła monarchów. Ale były jednostki, które jej nie ulegały i potrafiły «stać się okoniem».

ślady. Inaczej, skoro gramatyka przez długie lata będzie leżała na stosach, to uwięzi na długi czas włożony w ten nakład pieniądź i nie będzie można innych książek szkolnych wydawać.

KSIĄDZ FRANCISZEK TRAWNICZEK misjonarz, jak nam donoszą z Krakowa, umarł tam 21-go marca.

LLOYD BRASILEIRO, spółka okrętowa, miał za przeszły rok przynieść 5 tysięcy kontów w Argentynie. Umarła mu 70-letnia żona Angelica Maria.

NA PUSTEJ NOCY przydarzyło się tutejszemu żebrakowi José Alves de Negreiros wielkie nieszczęście dnia 17-go kwietnia.

DZIWNĄ MARTWOTĄ I NIECZUŁOŚĆ, panuje w Kurytybie wśród Rodaków w wszelkie nawoływania z Polski. Nawet próby na «chleb dla głodnych dzieci» p. prezydentowej Wojciechowskiej nie znalazły tu żadnego oddźwięku.

P. STEFAN SZUMOWSKI delegat konsularny, wrócił z objazdu, kolonji polskich dnia 19-go kwietnia do Kurytyby. Wglądał on w czasie swej kilkumiesięcznej podróży głęboko w stosunki społeczne, kościelne i szkolne naszych kolonji w Paranie, Santa Catharinie, Rio Grande do Sul a nawet Argentynie.

Z Brazylii. Kurytyba.

PODATEK NA HERWE, uchwalony niedawno przez kongres parański, został przez prezydenta [do czasu zawieszony i nie będzie pobierany. Zdaje się, że zawieszenie to pozostaje w związku z ulgami, jakie rząd argentyński przyznał herwie brazylijskiej przywożonej do Argentyny.

Rio de Janeiro. WIELKIE UROCZYSTOŚCI

zapowiadają się w Rio z okazji 50 letniego jubileuszu kapłaństwa ogólnie szanowanego kardynała ARCOVERDE. W pierwszych dniach maja zjedzie do Rio 18 biskupów i arcybiskupów.

W Grecji przy głosowaniu ludowym padło 75 procent głosów za republiką. Rząd ogłosił stan obłężenia w całej Grecji.

Ze swiata. Anglja.

ANGLICZY WYSYLAJA SWE FAMILJE Z INDIJ. Rzym. — Prywatne doniesienia nadeszły z Indji opiewają, że angielscy kolonialni oficerowie i urzędnicy wysyłają swe żony i dzieci do Anglii.

Niemieckie farby „BAYER“

dla użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie „Carlos Luhm“
RUA RIACHUELLLO N. 52 — CURITYBA — PARANA
(Gdzie miał sklep p. Piotr Harmata).

Dr. Zygmunt Gradowski ADWOKAT

Po ukończeniu uniwersytetu, mam zaszczyt zawiadomić Szan. Kolonję Polską, iż otworzyłem kancelaryę adwokacką i zajmuję wszelkie sprawy cywilne, kryminalne, spadkowe, rozwodowe i t. d.

BIURO I MIESZKANIE. Praça Osorio N. 57. — Curityba.

CASA GLOBO

Przedaje tania dobre trzewiki męskie, damskie i dziecięce wedle miary i najwyśrodkowanego gustu. Również nabyć można w tym sklepie obcasz gumowe, skarpetki pastę i inne rzeczy potrzebne do obuwia.
Casa Globo znajduje się przy placu „Praça da Ordem“, gdzie wygodnie można postawić wozu i konie. W sklepie jest i obsługa polska.
Casa Globo — Praça da Ordem 4 — Kurytyba.

„SWÓJ DO SWEGO“

Apteka Paranaense S. Głuszczyński & Ska.

Wybór lekarstw krajowych i zagranicznych. — Recepty wykonuje się dokładnie i sumiennie.

Ceny przystępne!

Marechal Mallet Parana.

ZA PIENIĄDZ DOSTANIESZ WSZYSTKO, LECZ ABY MIEĆ PIENIĄDZE TRZEBA OSZCZĘDZAĆ OSZCZĘDNOŚĆ WZBOGACA. WENTYN OSZCZĘDZONY TO WENTYN ZAROBIONY!

Kto posiada pieniądze, powinien je włożyć w jakiś interes. Komu to nie jest możliwym, nie powinien przechowywać grosza w domu, gdyż jest to niebezpieczną i niepożyteczną rzeczą.
ZŁÓŻ ZATEM PIENIĄDZE TWOJE W MIEJSCU BEZPIECZNYM, CO PRZYNIESIE CI TYLKO POZYTEK.

Pieniądze w domu łatwo uleść mogą niebezpieczeństwu nieprzewidywanym jak ogień, rabunek, zbitwienie, wycofanie przez Skarb lub bezwartościowość wskutek spadku waluty i t. p., więc złóż swój ciężko zarobiony grosz tam, gdzie jest pewnym i po niejakim czasie wskutek odsetek (procentu) się podwaja.
LECNOWIEM PIENIĄDZE TWOJE BANKOWI PEWNIEMU, ZATWIERDZONEMU PRZEZ RZĄD FEDERALNY I UPOWAŻNIENY DO PRZYJMOWANIA PUBLICZNYCH WRADEK OSZCZĘDNOŚCIOWYCH.

BANCO PELOTENSE

Zatwierdzony przez Rząd Federalny jako jedna z najpewniejszych instytucji kredytowych i upoważniony samom do przyjmowania wkładów oszczędnościowych płaci 5 i pół od sta zysku rocznego (procentu).
Dzisiaj jeszcze udaj się do Agencji „Banco Pelotense“ w Rio Negro i umieść tam swoje oszczędności, bo pamiętaj, że wentyn oszczędzony to wentyn zarobiony!

Banco Pelotense ma kapitał 80 milionów milrejsów. Fundusz rezerwowy 15 milionów milrejsów.
Centrala w Pelotas. Filje i Agencje we wszystkich większych stowiskach kraju.

FILJA W KURYTYBIE.

Agencja w Rio Negro przy ulicy 15 de Novembro — Parana.
KORRESPONDENTEM W PARAGUASSU, ITAYOPOLIS JEST KSIĄDZ JAN KOMINEK.

BACZNOŚĆ KOLONIŚCI!

Cegielnia i Fabryka Dachówek

w Thomas Coelho
STACJA KOLEJOWA BARIGUY (PARANA)
poleca cegły wszelkiego rodzaju, dachówki zarówno francuskie jak i inne.

Cegielnię tą, dawniej własność p. Jana Woźniaka nabyła spółka polska p. p. Jana Filipaka, Józefa Rosola i innych. Obsługa zamawiających rzetelna, transporty wyrobów staranne. Nadmieniamy, że dachówkę francuską cegielni z Thomas Coelho wyszczególniono na przedwstępnej wystawie w Kurytybie.

Silę Herkulesa

odaje pivo z browaru

ATLANTICA

przewyższające wszystkie inne.

KOLONJA Cei QUEIROZ (Amola Faca)

Przeprowadza parcelacje i udziela informacji
WŁADYSŁAW RADECKI — AMOLA FACA — PARANA
W kolonji ERECHIM W RIO GRANDE DO SUL udziela informacji bliższych p. BOLESŁAW WENCLAWSKI W BAPRO

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI „Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospiesznymi, które odbywają podróż ze Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny 3-ciej klasy.
Podróż z Bordeaux do Havre czy La Pallice do Gwadelupy odbywa się po ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gwadelupy statkami kompanji francuskiej „Transatlantique“ W ten sposób uniknie się różnych nadwyżek, na które nieraz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.

NAJBILBSZY ODJAZD DO EUROPY:

Z Santos	Z Rio de Janeiro
„EUBEE“	25-go Kwietnia
„MASSILIA“ 3-go Maja	4-go Maja
„MOSELLA“ 4-go „	5-go „
„GROIX“	9-go „

Sprzedawca biletów w Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (bilhetes de chamada) zajatwa i bliższych informacji udziela
IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

Najlepszy środek od reumatyzmu

REUMATOL

DOSTAĆ MOŻNA W

APTECE POLSKIEJ

Rua 15 de Novembro 5 — Kurytyba

„A VENCEDORA“

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH:

Malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych. Prócz tych mamy inne jeszcze gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie

Franciszek Łachowski

28 CURITYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

KOLONIZACJA

Na nowej bardzo kwitnącej kolonji „Bom Successo“ sprzedaje się pierwszej klasy ziemieherwalowe i bardzo urodzajne ziemie do sadzenia.

Kolonja „Bom Successo“ jest węzłem łączącym drogi Florianopolis — Blumenau — Timbo — Itayopolis — Mafra.

Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kemp, herwa mate i ziemię uprawną — KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna. Germano Ortel
Itayopolis, Estação Mafra, Santa Catharina. 19

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYŁY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.
LEKARZ I OPERATOR

KURYTYBA — RUA S FRANCISCO N. 25.
Leczy podług najnowszych sposobów.
WYKONUJE WSZELKIE OPERACJE CHIRURGICZNE.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roetgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte.
ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE

Kolonizacja w Gastro

Loty juz wymierzone!

NABYWCY MOGĄ SIĘ ZGŁASZAĆ DO DR. M. SZELIGOWSKIEGO
KURYTYBA, Rua São Francisco N. 25.

CURITYBA

CAIXA POSTAL 140

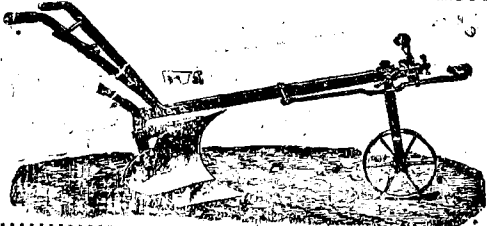
Casa Metal

CURITYBA RUA 15 DE NOV. 44

Jose Hauer Junior & Cia.

WIELKI SKŁAD ŻELAZA I STALI W SZTABACH I W PEYTACH, ŚRUB, GWOZDZI, RUR, ŁAŃCUCHÓW I INNEGO ŻELASTWA DO WOZÓW.

Wszystkiego rodzaju rzemiosła i maszyny
LEJE, SZKŁA, DRUT GŁADKI I KOLCZASTY, MASZYNY ROLNICZE I T. P.

NADCHODZA CODZIENNIE
NOWE TRANSPORTY PEŁGÓW RUDOLFSACK.

Filip Czaban PALMEIRA — Ulica Coron Pedro Ferreira N. 5

Zakład szewski. Wykonuje wszelkie boty szewskie. — Ceny przystępne.

Nie upadajcie na duchu!

Człowiek zdrowy jest zawsze wesoły. Gdy cię głowa boli i nie możesz spać, to użyj przed położeniem się do łóżka jedną kapsułkę „Dorycedine“, a przekonasz się, że rano wstaniesz zdrowy i rześki.
Dorycedine pomaga na ból głowy, migrenę, zaziębienie, nerwalgie i grypcę.
Działa przegłębnie i energicznie a nie szkodzi ani sercu ani żołądkowi. Każda skrzyneczka ma dwa pudełeczka po 10 kapsułek każde. — Dorycedine można nabyć w aptekach i drogerjach.

HOTEL CENTRAL

Curityba — Rua Ebano Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA.
GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE.

Oddziały dla rodziny
Otwarte całą noc.

Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
Mieszkanie i stol sa la chacie, a mieszkanie dla panów samotnych z mieszkaniami mieszczącymi 80\$000, bez mieszkania 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodzin!

Industrial Ceramica Brasil Polska Fabryka Dachówek

J. H. Woźniak & Marszałek

Nad rzeczką Bariguy. Wytwarza się do 100 tysięcy dachówek miesięcznie. Wysmętny materiał. Zamówienia przyjmują się: RUA COMMENDADOR ARAUJO N. 39 — CURITYBA — PARANA.
ADRES TELEGRAFICZNY: JOHWOANMAR